

ΔΕΟ24

LAST MINUTE ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

ΣΥΝΟΨΗ ΤΟΜΟΥ Α

1. Ποια είναι η έννοια και η λειτουργία της δημόσιας διοίκησης;

Η δημόσια διοίκηση αναφέρεται στη φροντίδα και διαχείριση των δημοσίων υποθέσεων, δηλαδή των υποθέσεων του λαού. Διαφέρει από την ιδιωτική διοίκηση, η οποία εξυπηρετεί το ιδιωτικό συμφέρον μέσω συμβατικών μεθόδων. Αντίθετα, η δημόσια διοίκηση είναι προσανατολισμένη στην εξυπηρέτηση των δημοσίων αναγκών και του γενικού συμφέροντος, χρησιμοποιώντας δημόσια εξουσία και καταναγκασμό. Στο πλαίσιο αυτό, η δημόσια διοίκηση έχει την ευθύνη για την εφαρμογή των κανόνων δικαίου, ακολουθώντας την αρχή της νομιμότητας, και λειτουργεί υπό την καθοδήγηση της Κυβέρνησης. Η Κυβέρνηση, αποτελούμενη από το Υπουργικό Συμβούλιο, θέτει τους στόχους και τις κατευθύνσεις της διοικητικής δράσης, ενώ η δημόσια διοίκηση υποχρεούται να εφαρμόζει αυτές τις πολιτικές με αμεροληψία και πολιτική ουδετερότητα, διασφαλίζοντας την ίση μεταχείριση των πολιτών.

2. Τι είναι η αρχή της αμεροληψίας των οργάνων της δημόσιας διοίκησης;

Η αρχή της αμεροληψίας επιβάλλει στη δημόσια διοίκηση να ενεργεί χωρίς εμπάθεια ή προκατάληψη, με στόχο την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Τα διοικητικά όργανα οφείλουν να απέχουν από ενέργειες ή διαδικασίες στις οποίες υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων ή προκατάληψη. Αυτή η αρχή διασφαλίζεται μέσω διατάξεων που προβλέπουν τα ασυμβίβαστα και τα κωλύματα συμμετοχής σε συλλογικά όργανα. ***Η πολιτική ουδετερότητα των δημοσίων υπαλλήλων αποτελεί επίσης βασική διάσταση της αρχής της αμεροληψίας***, εξασφαλίζοντας ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση το νόμο και το δημόσιο συμφέρον, και όχι πολιτικές ή προσωπικές προτιμήσεις.

3. Τι σημαίνουν η αρχή της ισότητας και της αξιοκρατίας στη δημόσια διοίκηση;

Η αρχή της ισότητας, κατοχυρωμένη στο άρθρο 4 §1 του Συντάγματος, επιβάλλει ότι όλοι οι πολίτες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου. Η ισότητα αυτή εκφράζεται ως ισότητα εντός του νόμου και ως ισότητα έναντι του νόμου. Η πρώτη δεσμεύει το νομοθέτη να θεσπίζει κανόνες που δεν παραβιάζουν την αρχή της ισότητας, ενώ η δεύτερη δεσμεύει τη διοίκηση και τα δικαστήρια να εφαρμόζουν το νόμο ισότιμα για όλους τους πολίτες. Η αρχή της αξιοκρατίας απαιτεί οι προσλήψεις και οι προαγωγές στη δημόσια διοίκηση να βασίζονται στα προσόντα και τα επιτεύγματα των ατόμων, εξασφαλίζοντας ότι οι καταλληλότεροι καταλαμβάνουν τις θέσεις ευθύνης.

4. Ποια είναι η αρχή της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση;

Η αρχή της διαφάνειας, κατοχυρωμένη στο άρθρο 5Α του Συντάγματος, διασφαλίζει το δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των διοικητικών ενεργειών. Αυτή η αρχή αποτελεί βασική συνιστώσα της δημοκρατικής αρχής, επιτρέποντας τον έλεγχο των κρατικών οργάνων από τους πολίτες. Η διαφάνεια στη δημόσια διοίκηση συμβάλλει στην αποτροπή της διαφθοράς, ενισχύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στη διοίκηση και προάγει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών. Η διοίκηση οφείλει να λειτουργεί με διαφάνεια, ενημερώνοντας τους πολίτες για τα δικαιώματά τους και διασφαλίζοντας την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες.

5. Ποια είναι η σχέση κυβέρνησης και δημόσιας διοίκησης;

Η κυβέρνηση και η δημόσια διοίκηση αποτελούν τα δύο βασικά μέρη της εκτελεστικής εξουσίας. Η κυβέρνηση, αποτελούμενη από το Υπουργικό Συμβούλιο, καθορίζει τις πολιτικές και λαμβάνει αποφάσεις, ενώ η δημόσια διοίκηση εκτελεί αυτές τις αποφάσεις. Η δημόσια διοίκηση λειτουργεί υπό την ιεραρχική καθοδήγηση της κυβέρνησης και εφαρμόζει τις πολιτικές με τρόπο νόμιμο και συνταγματικά συνεπή. Η κυβέρνηση έχει την ευθύνη για τον καθορισμό των στόχων της διοικητικής δράσης, ενώ η δημόσια διοίκηση οφείλει να ενεργεί αμερόληπτα και με βάση το δημόσιο συμφέρον. Η διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των πολιτών και η αποτροπή της συγκέντρωσης υπέρμετρης εξουσίας αποτελούν βασικές αρχές αυτής της σχέσης.

6. Ποιος είναι ο ρόλος της δημόσιας διοίκησης στη νομοπαραγωγική διαδικασία;

Η δημόσια διοίκηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη νομοπαραγωγική διαδικασία, καθώς τα σχέδια νόμων συντάσσονται κατά μεγάλο βαθμό από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες (υπουργεία) υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση των υπουργών. Οι μεγάλες αποφάσεις, οι νόμοι και τα προγράμματα της δημόσιας πολιτικής συχνά επεξεργάζονται και ωριμάζουν σε γραφεία και υπηρεσίες του κράτους. Η δημόσια διοίκηση, μέσω της τεχνογνωσίας και της εμπειρίας της, συμβάλλει στην προετοιμασία και τεκμηρίωση των νομοθετικών προτάσεων, διασφαλίζοντας ότι αυτές είναι εφαρμόσιμες και ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας.

7. Τι είναι η αρχή της νομιμότητας για τη δημόσια διοίκηση;

Η αρχή της νομιμότητας είναι θεμελιώδης για τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και εξασφαλίζει ότι όλες οι διοικητικές πράξεις είναι σύμφωνες με το νόμο. Απορρέει από την αρχή της διάκρισης των εξουσιών και συνιστά πυλώνα του κράτους δικαίου. Η δημόσια διοίκηση οφείλει να σέβεται τις επιταγές και τις ρυθμίσεις που θεσπίζει ο νομοθέτης και να ενεργεί εντός των πλαισίων που ορίζει ο νόμος. Η παραβίαση της αρχής της νομιμότητας μπορεί να οδηγήσει στην ακύρωση ή την αναγνώριση της ανυπόστατης των διοικητικών πράξεων, ενώ οι πράξεις της διοίκησης υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο.

8. Πώς αποτυπώνεται η αρχή της αναλογικότητας στη δημόσια διοίκηση;

Η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει ότι οι περιορισμοί στα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών πρέπει να είναι αναγκαίοι, κατάλληλοι και ανάλογοι με τους στόχους που επιδιώκονται. Αυτή η αρχή, που απορρέει από το κράτος δικαίου, διασφαλίζει ότι η διοίκηση δεν επιβάλλει υπερβολικά ή αδικαιολόγητα μέτρα. Η αρχή της αναλογικότητας διακρίνεται σε τρεις επιμέρους αρχές: *την αρχή της αναγκαιότητας, την αρχή της καταλληλότητας και την αρχή της αναλογικότητας εν στενή έννοια*. Με την εφαρμογή αυτής της αρχής, επιδιώκεται η ισορροπία μεταξύ της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και της προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων.

9. Τι είναι η αρχή της αμεροληψίας των οργάνων της δημόσιας διοίκησης;

Η αρχή της αμεροληψίας επιβάλλει στη δημόσια διοίκηση να ενεργεί χωρίς εμπάθεια ή προκατάληψη, με στόχο την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Τα διοικητικά όργανα οφείλουν να απέχουν από ενέργειες ή διαδικασίες στις οποίες υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων ή προκατάληψη. Αυτή η αρχή διασφαλίζεται μέσω διατάξεων που προβλέπουν τα ασυμβίβαστα και τα κωλύματα συμμετοχής σε συλλογικά όργανα. *Η πολιτική ουδετερότητα των δημοσίων υπαλλήλων αποτελεί επίσης βασική διάσταση της αρχής της αμεροληψίας*, εξασφαλίζοντας ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση το νόμο και το δημόσιο συμφέρον, και όχι πολιτικές ή προσωπικές προτιμήσεις.

10. Τι σημαίνουν η αρχή της ισότητας και της αξιοκρατίας για τη δημόσια διοίκηση;

Η αρχή της ισότητας, κατοχυρωμένη στο άρθρο 4 §1 του Συντάγματος, επιβάλλει ότι όλοι οι πολίτες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου. Η ισότητα αυτή εκφράζεται ως ισότητα εντός του νόμου και ως ισότητα έναντι του νόμου. Η πρώτη δεσμεύει το νομοθέτη να θεσπίζει κανόνες που δεν παραβιάζουν την αρχή της ισότητας, ενώ η δεύτερη δεσμεύει τη διοίκηση και τα δικαστήρια να εφαρμόζουν το νόμο ισότιμα για όλους τους πολίτες. Η αρχή της αξιοκρατίας απαιτεί οι προσλήψεις και οι προαγωγές στη δημόσια διοίκηση να βασίζονται στα προσόντα και τα επιτεύγματα των ατόμων, εξασφαλίζοντας ότι οι καταλληλότεροι καταλαμβάνουν τις θέσεις ευθύνης.

11. Τι γνωρίζετε για την αρχή της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση;

Η αρχή της διαφάνειας, κατοχυρωμένη στο άρθρο 5Α του Συντάγματος, διασφαλίζει το δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των διοικητικών ενεργειών. Αυτή η αρχή αποτελεί βασική συνιστώσα της δημοκρατικής αρχής, επιτρέποντας τον έλεγχο των κρατικών οργάνων από τους πολίτες. Η διαφάνεια στη δημόσια διοίκηση συμβάλλει στην αποτροπή της διαφθοράς, ενισχύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στη διοίκηση και προάγει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών. Η διοίκηση οφείλει να λειτουργεί με διαφάνεια, ενημερώνοντας τους πολίτες για τα δικαιώματά τους και διασφαλίζοντας την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες.

12. Ποιοι είναι οι τύποι ελέγχου της δημόσιας διοίκησης;

Οι τύποι ελέγχου της δημόσιας διοίκησης περιλαμβάνουν τον **κοινοβουλευτικό, τον δικαστικό, τον διοικητικό και τον ενδιάμεσο έλεγχο**. Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος ασκείται από τους βουλευτές και επιτρέπει την ενημέρωση και τον έλεγχο της κυβέρνησης και της δημόσιας διοίκησης. Ο δικαστικός έλεγχος εγγυάται τη δικαστική προστασία των πολιτών έναντι των διοικητικών πράξεων. Ο διοικητικός έλεγχος αποτελεί μορφή εσωτερικού ελέγχου της διοίκησης και περιλαμβάνει τον ιεραρχικό έλεγχο και τη διοικητική εποπτεία. Ο ενδιάμεσος έλεγχος, ή «τέταρτη μορφή ελέγχου», ασκείται από ανεξάρτητες αρχές και συμβάλλει στην ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας της διοίκησης.

13. Τι είναι η συγκρότηση κυβερνητικής ατζέντας και ποιος είναι ο ρόλος της στον κύκλο δημόσιας πολιτικής; **SOS**

Η συγκρότηση κυβερνητικής ατζέντας αποτελεί το πρώτο στάδιο στον κύκλο δημόσιας πολιτικής και αναφέρεται στη διαδικασία με την οποία τα αιτήματα των πολιτών μετατρέπονται σε δημόσια προβλήματα που η κυβέρνηση επιλέγει να αντιμετωπίσει. Σε αυτή τη φάση, διαμορφώνεται μια λίστα με θέματα που θεωρούνται σημαντικά και νομιμοποιούνται για κυβερνητική δράση. Ο ρόλος της συγκρότησης ατζέντας είναι κρίσιμος, καθώς καθορίζει ποιες προτάσεις θα προωθηθούν για περαιτέρω ανάπτυξη και υλοποίηση. Εδώ, οι πολιτικοί δρώντες, όπως τα κόμματα, οι ομάδες συμφερόντων και τα μέσα ενημέρωσης, επηρεάζουν την ατζέντα, ενώ η αλληλεπίδραση πολιτικής και οικονομίας, καθώς και οι ιδεολογίες, διαμορφώνουν τις προτεραιότητες.

14. Ποια είναι τα βασικά βήματα της διαμόρφωσης πολιτικής και γιατί είναι σημαντικά; **SOS**

Η διαμόρφωση πολιτικής είναι το δεύτερο στάδιο στον κύκλο δημόσιας πολιτικής και περιλαμβάνει την ανάπτυξη αποδεκτών προτάσεων δράσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν προσδιοριστεί στην κυβερνητική ατζέντα. Τα βασικά βήματα περιλαμβάνουν την ανάλυση των προβλημάτων, την αξιολόγηση διαφόρων εναλλακτικών λύσεων και τη διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς. Η σημασία αυτού του σταδίου έγκειται στη δημιουργία ρεαλιστικών και εφαρμόσιμων πολιτικών που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πολιτών. Η διαδικασία αυτή απαιτεί πλουραλισμό και συμμετοχή διαφόρων δικτύων και φορέων για την

εξασφάλιση ότι οι προτάσεις είναι πολυδιάστατες και λαμβάνουν υπόψη όλες τις σχετικές απόψεις.

15. Τι περιλαμβάνει η λήψη πολιτικών αποφάσεων και ποια είναι τα βασικά θεωρητικά υποδείγματα που τη διέπουν; SOS

Η λήψη πολιτικών αποφάσεων είναι το τρίτο στάδιο στον κύκλο δημόσιας πολιτικής και περιλαμβάνει την επιλογή μιας συγκεκριμένης πορείας δράσης από τις διαθέσιμες εναλλακτικές. Σε αυτό το στάδιο, οι διαμορφωτές πολιτικής αποφασίζουν ποια λύση θα υιοθετηθεί για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος. Τα βασικά θεωρητικά υποδείγματα που διέπουν τη λήψη αποφάσεων περιλαμβάνουν το ορθολογικό υπόδειγμα, το προσαυξητικό υπόδειγμα και το υπόδειγμα των τριών ρευμάτων του Kingdon. Το ορθολογικό υπόδειγμα βασίζεται στην ιδέα ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται μέσω μιας συστηματικής ανάλυσης των εναλλακτικών, ενώ το προσαυξητικό υπόδειγμα εστιάζει στη σταδιακή βελτίωση των υφιστάμενων πολιτικών. Το υπόδειγμα των τριών ρευμάτων συνδυάζει τα προβλήματα, τις λύσεις και την πολιτική δυναμική για να εξηγήσει πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις.

16. Ποια είναι η διαδικασία υλοποίησης πολιτικών και ποιες προσεγγίσεις ακολουθούνται;

Η υλοποίηση πολιτικών είναι το τέταρτο στάδιο στον κύκλο δημόσιας πολιτικής και αναφέρεται στη μετατροπή των πολιτικών αποφάσεων σε πρακτικές ενέργειες. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει την εκτέλεση των προγραμμάτων και των πολιτικών μέτρων που έχουν αποφασιστεί, καθώς και τη διαχείριση των πόρων και των δραστηριοτήτων που απαιτούνται για την εφαρμογή τους. Υπάρχουν δύο βασικές προσεγγίσεις στην υλοποίηση πολιτικών: η «εκ των άνω» προσέγγιση, που εστιάζει στον ρόλο των φορέων άσκησης δημόσιας εξουσίας και της δημόσιας διοίκησης, και η «από τη βάση προς τα πάνω» προσέγγιση, που συνεκτιμά τον ρόλο όλων των παραγόντων που συμμετέχουν και καλούνται να επιφέρουν το τελικό αποτέλεσμα. Ενδιάμεσες προσεγγίσεις συνδυάζουν στοιχεία και από τις δύο μεθόδους για να εξασφαλίσουν αποτελεσματική εφαρμογή.

17. Πώς πραγματοποιείται η αξιολόγηση πολιτικής και ποιος είναι ο ρόλος της ανατροφοδότησης στη διαδικασία; SOS

Η αξιολόγηση πολιτικής είναι το πέμπτο και τελικό στάδιο στον κύκλο δημόσιας πολιτικής. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει τον έλεγχο των αποτελεσμάτων των πολιτικών από δημόσιους και κοινωνικούς δρώντες και μπορεί να οδηγήσει στον επαναπροσδιορισμό των προβλημάτων και των λύσεων. Η αξιολόγηση εξετάζει τις εκροές (ό,τι παράγεται από τα κυβερνητικά σώματα) και τις επιπτώσεις (τι συμβαίνει όταν οι εκροές φτάνουν στους αποδέκτες), συμπεριλαμβανομένων των κύριων, παράπλευρων, αρνητικών και μηδενικών επιπτώσεων. Η ανατροφοδότηση είναι κρίσιμη σε αυτή τη διαδικασία, καθώς παρέχει πληροφορίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση των μελλοντικών πολιτικών. Τεχνικές όπως η

ανάλυση κόστους-οφέλους και οι μετρήσεις αποδοτικότητας χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των πολιτικών και την ενημέρωση των μελλοντικών αποφάσεων.

ΣΥΝΟΨΗ ΤΟΜΟΥ Β

18. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της κεντρικής δημόσιας διοίκησης;

Η κεντρική δημόσια διοίκηση περιλαμβάνει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την Κυβέρνηση και άλλα κεντρικά όργανα όπως το Συμβούλιο της Επικρατείας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Η κεντρική διοίκηση λειτουργεί *με ιεραρχική δομή*, όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται στην κορυφή της πυραμίδας και εκτελούνται από τα κατώτερα διοικητικά όργανα. Αυτή η *κάθετη οργάνωση* διασφαλίζει την ενιαία και λειτουργική διευθέτηση των διοικητικών υποθέσεων. Η *κεντρική διοίκηση συντονίζει και κατευθύνει τις δημόσιες υπηρεσίες και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου* (ΝΠΔΔ), τα οποία εφαρμόζουν τις πολιτικές και τις αποφάσεις της κυβέρνησης.

19. Τι είναι οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές (ΑΔΑ) και ποιος ο ρόλος τους;

SOS

Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές (ΑΔΑ) είναι θεσμοί του διοικητικού συστήματος που λειτουργούν ανεξάρτητα από την κυβερνητική εξουσία. Αυτές οι αρχές διαθέτουν εξουσίες και αρμοδιότητες βάσει συνταγματικής ή νομοθετικής ρύθμισης και διοικούνται από μέλη που δεν προέρχονται από το πολιτικό προσωπικό. Ο ρόλος τους περιλαμβάνει τη *ρύθμιση, την εποπτεία και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών* σε τομείς όπως η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών και η ρύθμιση της ενέργειας. Οι ΑΔΑ ενισχύουν τη διαφάνεια, την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητα της διοίκησης, απεμπλέκοντάς την από πολιτικές παρεμβάσεις.

20. Ποια είναι η διαδικασία επιλογής των μελών των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών;

Η διαδικασία επιλογής των μελών των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών διασφαλίζει την ανεξαρτησία και το κύρος τους. Τα μέλη των συνταγματικά κατοχυρωμένων ΑΔΑ επιλέγονται από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής με αυξημένη πλειοψηφία 3/5 και διορίζονται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού. Αυτή η διαδικασία *απαιτεί τη συναίνεση μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων, εξασφαλίζοντας αυξημένες εγγυήσεις ανεξαρτησίας*. Για τις ΑΔΑ που προβλέπονται από τυπικό νόμο, η επιλογή γίνεται από την εκάστοτε κυβέρνηση, γεγονός που μπορεί να μειώσει τις εγγυήσεις ανεξαρτησίας και θεσμικού κύρους.

21. Ποιοι είναι οι 4 κυριότεροι και ποιοι άλλοι λόγοι δημιουργίας των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών; **SOS**

1) *Λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος: Οι Ανεξάρτητες Αρχές καλύπτουν κενά της εκτελεστικής εξουσίας, όπου οι αντιπρόσωποι του λαού δεν ήθελαν να παρέμβουν, φοβούμενοι πολιτικό κόστος. Συμβάλλουν στη συμφιλίωση της δημοκρατικής αρχής με την αρχή του κράτους δικαίου.* 2) *Προστασία των ατομικών δικαιωμάτων: Οι Ανεξάρτητες Αρχές διαδραματίζουν κείμενο ρόλο στην προστασία των ατομικών δικαιωμάτων, ειδικά των νεότερων, όπως το δικαίωμα στην πληροφόρηση και στην προστασία της ιδιωτικής ζωής.* 3) *Πολυπλοκότητα της σύγχρονης διακυβέρνησης: Οι Ανεξάρτητες Αρχές διαθέτουν την εξειδικευμένη γνώση για να αντιμετωπίσουν σύνθετα ζητήματα που απαιτούν επιστημονική και τεχνική κατάρτιση.* 4) *Ανάγκη θεσμικής ομοιομορφίας: Η δημιουργία των Ανεξάρτητων Αρχών σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην απαίτηση για εναρμόνιση με τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στην υιοθέτηση επιτυχημένων πρακτικών από άλλα κράτη.*

Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές δημιουργούνται για διάφορους λόγους: α) *ανάγκη εξειδικευμένης επιστημονικής και τεχνικής γνώσης,* β) *αξιοπιστία, συνέχεια και ουδετερότητα,* γ) *απεμπλοκή από πολιτικές παρεμβάσεις,* δ) *εγγύτητα διοικητικής δράσης προς τους πολίτες,* ε) *απαιτήσεις συμμετοχής και διαφάνειας,* στ) *συμβατικές υποχρεώσεις* (π.χ. Οδηγίες ΕΕ), ζ) *δεσμεύσεις προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής και η ζ) η μεταφορά διεθνών πρακτικών.* Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές επιτρέπουν τη διαχείριση πολύπλοκων και τεχνικών ζητημάτων με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία, απελευθερώνοντας την διοίκηση από πολιτικές πιέσεις και παρεμβάσεις, και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τις δημόσιες αρχές.

22. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών; **SOS**

Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές χαρακτηρίζονται από **προσωπική, λειτουργική και οικονομική ανεξαρτησία**. Η προσωπική ανεξαρτησία κατοχυρώνεται με τον τρόπο επιλογής των μελών της αρχής και τη θητεία τους, εντός της οποίας δεν μπορούν να παυθούν ή αντικατασταθούν. Η λειτουργική ανεξαρτησία εκφράζεται μέσω της αυτονομίας στην εσωτερική διαχείριση και των αποφάσεων που λαμβάνουν, οι οποίες ελέγχονται μόνο από τη δικαστική και τη νομοθετική εξουσία. Η οικονομική ανεξαρτησία αφορά τον τρόπο χρηματοδότησής τους από ιδιαίτερο τμήμα του προϋπολογισμού και την έκταση του οικονομικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, χωρίς να επιτρέπεται έλεγχος νομιμότητας ή σκοπιμότητας του τρόπου διάθεσης των πόρων τους.

23. Ποιο είναι το πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου στη δημόσια διοίκηση;

Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του δημοκρατικού πολιτεύματος και εξασφαλίζει την προστασία του κράτους και των πολιτών από τις αυθαιρεσίες της διοίκησης. Ασκείται από τη Βουλή μέσω διαφόρων εργαλείων, όπως γραπτές ερωτήσεις, αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων, επερωτήσεις, συζητήσεις προ ημερησίας διατάξεως και εξεταστικές επιτροπές. **Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος επιτρέπει στους βουλευτές να ελέγξουν τις πράξεις και παραλείψεις της κυβέρνησης και των δημόσιων υπηρεσιών, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη λογοδοσία της διοίκησης.** Ο έλεγχος αυτός διασφαλίζει ότι οι κυβερνητικές αποφάσεις και οι πολιτικές υλοποιούνται σύμφωνα με το νόμο και τις αρχές του δημοκρατικού πολιτεύματος.

24. Τι πρεσβεύει η αρχή της χρηστής διοίκησης στη δημόσια διοίκηση;

Η αρχή της χρηστής διοίκησης απαιτεί από τα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους με βάση το γενικό περί δικαίου αίσθημα, την αναλογικότητα και την επιείκεια, αποφεύγοντας άδικες λύσεις για τους πολίτες. **Η δημόσια διοίκηση οφείλει να διευκολύνει τους πολίτες στην προστασία των συμφερόντων τους και στην απόλαυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.** Οι διοικητικές πράξεις πρέπει να είναι διαφανείς, να παρέχουν επαρκή ενημέρωση στους πολίτες και να διασφαλίζουν την απόλαυση ποιοτικών υπηρεσιών. Η αρχή της χρηστής διοίκησης συμβάλλει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τη διοίκηση και στην προώθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του κράτους.

25. Ποιοι είναι οι τύποι ελέγχου της δημόσιας διοίκησης;

Οι τύποι ελέγχου της δημόσιας διοίκησης περιλαμβάνουν **τον κοινοβουλευτικό, τον δικαστικό, τον διοικητικό και τον ενδιάμεσο έλεγχο.** Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος ασκείται από τους βουλευτές και επιτρέπει την ενημέρωση και τον έλεγχο της κυβέρνησης και της δημόσιας διοίκησης. Ο δικαστικός έλεγχος εγγυάται τη δικαστική προστασία των πολιτών έναντι των διοικητικών πράξεων. Ο διοικητικός έλεγχος αποτελεί μορφή εσωτερικού ελέγχου της διοίκησης και περιλαμβάνει τον ιεραρχικό έλεγχο και τη διοικητική εποπτεία. Ο ενδιάμεσος έλεγχος, ή «τέταρτη μορφή ελέγχου», ασκείται από ανεξάρτητες αρχές και συμβάλλει στην ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας της διοίκησης.

26. **Ελλείμματα εφαρμογής των ελληνικών δημόσιων πολιτικών και «λύσεις – πρακτικές» για την αντιμετώπισή τους- SOS**

έλλειμμα εφαρμογής των ελληνικών δημόσιων πολιτικών

Τα ελλείμματα εφαρμογής των ελληνικών δημόσιων πολιτικών αναφέρονται σε διάφορα προβλήματα που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των πολιτικών. Αυτά περιλαμβάνουν: **Ανεπαρκής αξιολόγηση:** Η αποτελεσματικότητα της πολιτικής δεν αξιολογείται συστηματικά, με αποτέλεσμα να μην είναι σαφές αν οι στόχοι έχουν επιτευχθεί και ποιες είναι οι επιπτώσεις της πολιτικής. **Έλλειψη διαφάνειας και λογοδοσίας:** Οι διαδικασίες υλοποίησης και αξιολόγησης δεν είναι πάντα διαφανείς, ενώ η λογοδοσία των αρμόδιων φορέων είναι περιορισμένη. **Έλλειψη πολιτικής βούλησης:** Η εφαρμογή της πολιτικής μπορεί να υπονομευτεί από την έλλειψη πολιτικής βούλησης ή από την αλλαγή των πολιτικών προτεραιοτήτων.

Επιπλέον επιχειρήματα

1. **Απουσία εφαρμογής:** Η χάραξη πολιτικής συχνά περιορίζεται στην προετοιμασία και ψήφιση νομοθετημάτων, χωρίς να ακολουθείται από την παρακολούθηση, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων. Η διαδικασία αυτή συχνά θεωρείται ως η τελική λύση των κοινωνικών προβλημάτων.
2. **Χαμηλή ποιότητα ρυθμίσεων:** Οι ρυθμίσεις συχνά δεν λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις των ειδικών και αντικατοπτρίζουν συνήθως κομματικά συμφέροντα, γεγονός που απομακρύνει τη διαδικασία χάραξης πολιτικής από οποιοδήποτε μοντέλο ορθολογικής ή τεκμηριωμένης πολιτικής.
3. **Νομικισμός και τυπολατρία:** Η λειτουργία του δημόσιου τομέα χαρακτηρίζεται από αυξημένο νομικισμό και τυπολατρία, χωρίς ουσιαστικούς ελέγχους και κυρώσεις για παραβάσεις, συνδέοντας τις ρυθμίσεις με πελατειακές σχέσεις που προσφέρουν οφέλη σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες.

Λύσεις – πρακτικές για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων

Για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων αυτών, προτείνονται διάφορες λύσεις και πρακτικές:

1. **Αξιολόγηση και παρακολούθηση:** Εισαγωγή συστηματικής αξιολόγησης και παρακολούθησης των πολιτικών μετά την ψήφισή τους, για να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή και η αποτελεσματικότητα των μέτρων.
2. **Συμμετοχή ειδικών:** Ενίσχυση της συμμετοχής ειδικών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής για να εξασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα των ρυθμίσεων και η λήψη αποφάσεων βασισμένων σε τεκμηριωμένα δεδομένα και όχι σε κομματικά συμφέροντα.
3. **Καταπολέμηση πελατειακών σχέσεων:** Υιοθέτηση μέτρων για την καταπολέμηση των πελατειακών σχέσεων και την προώθηση της διαφάνειας και της αξιοκρατίας στις δημόσιες πολιτικές. Αυτό περιλαμβάνει την αυστηρή

εφαρμογή νόμων και κανονισμών, καθώς και την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις.

4. **Ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα:** Καθιέρωση ρεαλιστικών χρονοδιαγραμμάτων για την εφαρμογή των πολιτικών, λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές δυνατότητες και πόρους του δημόσιου τομέα, ώστε να αποφευχθεί η βιαστική και αναποτελεσματική υλοποίηση των μέτρων.

Με αυτές τις πρακτικές, η ελληνική δημόσια διοίκηση μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των πολιτικών της, διασφαλίζοντας ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται και εφαρμόζονται με τρόπο που εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον.

27. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της κεντρικής δημόσιας διοίκησης;

Η κεντρική δημόσια διοίκηση περιλαμβάνει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την Κυβέρνηση και άλλα κεντρικά όργανα όπως το Συμβούλιο της Επικρατείας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Η κεντρική διοίκηση λειτουργεί με ιεραρχική δομή, όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται στην κορυφή της πυραμίδας και εκτελούνται από τα κατώτερα διοικητικά όργανα. Αυτή η κάθετη οργάνωση διασφαλίζει την ενιαία και λειτουργική διευθέτηση των διοικητικών υποθέσεων. Η κεντρική διοίκηση συντονίζει και κατευθύνει τις δημόσιες υπηρεσίες και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), τα οποία εφαρμόζουν τις πολιτικές και τις αποφάσεις της κυβέρνησης.

28. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος καριέρας στον δημόσιο τομέα; **SOS**

Το σύστημα καριέρας (career-based system) περιλαμβάνει την ένταξη υπαλλήλων σε σώματα ή κλάδους που κατατάσσονται σε βαθμούς ή κλιμάκια. Η δομή είναι ιεραρχική με βαθμούς που κυμαίνονται από κατώτατους έως ανώτατους. Η εξέλιξη είναι ιεραρχική και η είσοδος γίνεται μέσω διαγωνιστικών διαδικασιών.

29. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ του συστήματος μονιμότητας και του συστήματος μετακλητότητας; **SOS**

Το σύστημα μονιμότητας προσφέρει προστασία από απόλυση, υποβιβασμό και μετάθεση, ενώ οι δημόσιοι υπάλληλοι συνδέονται με το κράτος μέσω ειδικής νομικής σχέσης. Αντίθετα, το σύστημα μετακλητότητας χαρακτηρίζεται από ευέλικτες και εύθραυστες εργασιακές σχέσεις που μπορούν να ανακληθούν ανά πάσα στιγμή, βασιζόμενες σε πολιτική πρωτοβουλία.

30. Ποιες είναι οι γενικές κατηγορίες δημοσίων υπαλλήλων στην Ελλάδα;

Οι γενικές κατηγορίες περιλαμβάνουν *στρατιωτικούς δημοσίους υπαλλήλους (μόνιμοι αξιωματικοί, υπαξιωματικοί), πολιτικούς ή διοικητικούς υπαλλήλους* (υπάλληλοι κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών), υπαλλήλους της Βουλής, και αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

31. Ποιοι είναι οι τύποι υπαλλήλων με βάση το είδος της έννομης σχέσης;

SOS

Υπάρχουν δύο κύριοι τύποι: οι υπάλληλοι με σχέση δημοσίου δικαίου – μόνιμοι και οι υπάλληλοι με σχέση ιδιωτικού δικαίου. Οι πρώτοι συνδέονται με το κράτος μέσω ειδικής νομικής σχέσης, ενώ οι δεύτεροι καλύπτουν ανάγκες που καθορίζονται από συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου.

32. Ποιες είναι οι κατηγορίες προσωπικού στη δημόσια διοίκηση; SOS

Οι κατηγορίες προσωπικού περιλαμβάνουν ειδικές θέσεις, Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ). Η βαθμολογική κλίμακα περιλαμβάνει βαθμούς από Α' έως Ε'.

33. Ποια είναι η διαδικασία επιλογής προσωπικού στη δημόσια διοίκηση;

Η διαδικασία περιλαμβάνει δραστηριότητες και διαδικασίες για τη νόμιμη πρόσληψη ταλαντούχων ατόμων για κατάλληλες θέσεις. Ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων διενεργείται από το ΑΣΕΠ (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού).

34. Ποιες είναι οι μέθοδοι πρόσληψης προσωπικού στη δημόσια διοίκηση;

Η πρόσληψη μπορεί να γίνει μέσω γραπτού διαγωνισμού, σειράς προτεραιότητας, βαθμολογούμενων κριτηρίων ή συνδυασμού μεθόδων. Ο γραπτός διαγωνισμός διενεργείται από το ΑΣΕΠ και κατατάσσει τους υποψηφίους με βάση τη βαθμολογία τους. **SOS**

35. Ποια είναι η διαδικασία πρόσληψης Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού (ΕΕΠ);

Η πρόσληψη ΕΕΠ γίνεται μέσω ειδικής διαδικασίας εκτίμησης των προσόντων τους από Επιτροπές. Περιλαμβάνει δομημένη συνέντευξη με τήρηση πρακτικών και διεξάγεται από πάνελ ειδικών με την Προεδρία της Επιτροπής από το ΑΣΕΠ.

36. Ποιες είναι οι προκλήσεις και προβληματισμοί στη διαδικασία προσλήψεων στη δημόσια διοίκηση; SOS

Οι κύριες προκλήσεις περιλαμβάνουν την πολυπλοκότητα του νομοθετικού πλαισίου, την καθυστέρηση στις προσλήψεις, τις διαδικασίες ενστάσεων, και τις αστοχίες των μαζικών προσλήψεων. Η διαδικασία ελέγχεται κεντρικά και συχνά αντιμετωπίζει προβλήματα διαφάνειας και αντικειμενικότητας.

37. Ποια είναι η κύρια αλλαγή που επιφέρει ο νέος νόμος για τις προσλήψεις στον δημόσιο τομέα; SOS

Ο νέος νόμος 4765/2021 εισάγει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο προσλήψεων στον δημόσιο τομέα, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της αξιοκρατίας. Η κύρια αλλαγή είναι η καθιέρωση πανελλαδικού διαγωνισμού, ο οποίος θα διεξάγεται μία φορά κάθε διετία. Ο διαγωνισμός αυτός θα περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών ή ανάπτυξη κειμένου, ή και συνδυασμό των δύο, ενώ για ειδικές θέσεις προβλέπεται και διαδικασία δομημένης συνέντευξης. Η μοριοδότηση των υποψηφίων θα αυξάνεται με βάση μεταπτυχιακά και διδακτορικά πτυχία, γνώση ξένων γλωσσών και εργασιακή εμπειρία. Επίσης, ενισχύεται η συμμετοχή ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και η εντοπιότητα των υποψηφίων. Με αυτές τις αλλαγές, ο νόμος στοχεύει στην ποιοτική βελτίωση της δημόσιας διοίκησης και στη μετάβασή της σε ένα σύγχρονο μοντέλο διοίκησης, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται η εφαρμογή των συνταγματικών αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας.

38. Ποιες είναι οι συνταγματικές αρχές που πρέπει να διέπουν το σύστημα προσλήψεων στον δημόσιο τομέα; SOS

Το σύστημα προσλήψεων στον δημόσιο τομέα πρέπει να διέπεται από τις συνταγματικές αρχές της ισότητας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας αλλά και της αξιοκρατίας και της αποτελεσματικότητας. Η διαφάνεια εξασφαλίζεται μέσω της δημοσιοποίησης των διαδικασιών και των κριτηρίων επιλογής, καθώς και της δυνατότητας ελέγχου και επανεξέτασης των αποφάσεων. Όλες οι διαδικασίες είναι ανοικτές και δημοσιεύονται ώστε να είναι προσβάσιμες σε όλους τους ενδιαφερομένους. Η αρχή της ισότητας απαιτεί όλοι οι πολίτες να έχουν ίση πρόσβαση στις διαδικασίες πρόσληψης, ανάλογα με τα προσόντα τους. Η αρχή της αξιοκρατίας επιβάλλει την ύπαρξη αντικειμενικών κριτηρίων επιλογής, μειώνοντας την υπόνοια μεροληψίας και αναζητώντας την αξία του κάθε υποψηφίου ως βασικό κριτήριο επιλογής. Η αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης εισάγει στοιχεία στα συστήματα επιλογής που δείχνουν το ενδιαφέρον του κράτους για αδύναμες κοινωνικές ομάδες, όπως άτομα με αναπηρία και πολύτεκνες οικογένειες. Η αποτελεσματικότητα ενισχύεται μέσω της χρήσης σύγχρονων τεχνολογιών και συστημάτων διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, που επιτρέπουν την ταχεία και ακριβή επεξεργασία των αιτήσεων και των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών. Η εφαρμογή αυτών των αρχών είναι υποχρεωτική σε κάθε διαδικασία προσλήψεων, εξασφαλίζοντας ότι το σύστημα είναι δίκαιο και αποδοτικό για την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος.

39. Ποια ιστορικά προβλήματα αντιμετώπισε η ελληνική δημόσια διοίκηση όσον αφορά τις προσλήψεις και πώς επιχειρεί να τα επιλύσει ο νέος νόμος;

Η ελληνική δημόσια διοίκηση αντιμετώπισε ιστορικά σοβαρά προβλήματα πελατειακών προσλήψεων, όπου οι θέσεις στο δημόσιο τομέα διανέμονταν αυθαίρετα με κομματικά κριτήρια. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, διαπιστώθηκε η ανάγκη αναδιοργάνωσης της δημόσιας διοίκησης, με στόχο την καθιέρωση γραπτών διαγωνισμών ως κύριο σύστημα προσλήψεων και τη σύσταση κεντρικών οργάνων για

την επίβλεψη αυτής της διαδικασίας. Ο νέος νόμος 4765/2021 επιχειρεί να επιλύσει αυτά τα προβλήματα μέσω της θέσπισης ενός ενιαίου, διαφανούς πανελλαδικού διαγωνισμού και της εφαρμογής αυστηρών κριτηρίων μοριοδότησης, καθώς και δομημένων συνεντεύξεων για ειδικές θέσεις. Με τον τρόπο αυτό, ο νόμος επιδιώκει να εξασφαλίσει την αξιοκρατία και την αποδοτικότητα στη στελέχωση της δημόσιας διοίκησης, συμβάλλοντας στη μετάβαση σε ένα σύγχρονο και αποδοτικότερο μοντέλο διοίκησης.

40. Με ποιον τρόπο μπορεί να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της πολιτικοποίησης της διοίκησης; SOS

Το ΑΣΕΠ (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού) διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διασφάλιση της αμεροληψίας και της αποπολιτικοποίησης των προσλήψεων στο Δημόσιο. Καταρχάς ελέγχει τη δημοσιότητα, τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητα στις διαδικασίες πρόσληψης καθώς και την ορθότητα των πινάκων κατάταξης, ενώ οργανώνει τους πίνακες κατάταξης διοριστέων και απορριπτέων. Επίσης εξετάζει τις ενστάσεις των υποψηφίων και διενεργεί αυτεπάγγελτους ελέγχους, όπου απαιτείται, ενώ εγκρίνει τις Προκηρύξεις και τις Προσκλήσεις Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος. Ο νέος νόμος 4765/2021 για τις προσλήψεις στον δημόσιο τομέα ενδυναμώνει τον ρόλο του ΑΣΕΠ και εμπλουτίζει τις διαδικασίες, επιδιώκοντας έτσι να αντιμετωπίσει την πολιτικοποίηση των προσλήψεων και να βελτιώσει την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού. Η αποπολιτικοποίηση των προσλήψεων στοχεύει στην εξάλειψη της επιρροής των πολιτικών συμπαθειών ή αντιπαθειών στη διαδικασία επιλογής προσωπικού. Η εφαρμογή αντικειμενικών κριτηρίων και η διεξαγωγή πανελλαδικού διαγωνισμού μία φορά κάθε διετία διασφαλίζουν ότι οι προσλήψεις βασίζονται σε αμερόληπτα και διαφανή κριτήρια. Παράλληλα, ο νόμος θέτει ως προτεραιότητα τη βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού στον δημόσιο τομέα. Η μοριοδότηση των υποψηφίων αυξάνεται με βάση την ύπαρξη μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, τεκμηριωμένη γνώση ξένων γλωσσών και εργασιακή εμπειρία, γεγονός που εξασφαλίζει ότι επιλέγονται οι πλέον κατάλληλοι και ικανοί υποψήφιοι. Επιπλέον, η διαδικασία της δομημένης συνέντευξης συμβάλλει στην αξιολόγηση των ουσιαστικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των υποψηφίων, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του ανθρώπινου δυναμικού.

Η μετάβαση στο μοντέλο του New Public Management (NPM) υποστηρίζεται από τον νέο νόμο, ο οποίος προάγει την αξιοκρατία και την αποδοτικότητα στη δημόσια διοίκηση. Για την πλήρη υλοποίηση αυτών των στόχων, απαιτείται η θέσπιση και η τήρηση ενός οργανογράμματος του δημόσιου τομέα, ο καθορισμός των καθηκόντων των υπαλλήλων και των κριτηρίων ελέγχου απόδοσης, καθώς και η καθιέρωση των προσόντων που απαιτούνται για κάθε θέση.